

άξουδεύομαι ἀμάρτ. ἀξουδεύομαι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄξονδος. Πβ. ΓΧατζίδ. ἐν Ἀθηνᾷ 36 (1924) 193 κέξ.

Κλαίω τὴν τύχην μου. Ἰδ. ἄξονδος.

άξουδιά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄξονδος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Στάθη πρᾶξ. Γ στ. 397 (ἐκδ. ΚΣάθα 167) «ποιὸς ἡδειάζε τὰ φοῦχά του ἐπέτα τὴν κασσέλλα | 'ς τοῦτο αὐτὴ τὴν ἀξουδιά ἔβνουν ἐγὼ ἥρπαξά τη».

Δυστυχία, κακομοιριά : Φρ. ἀδικιὰ κι ἀξουδιά νὰ τοῦ φρῆγε τὴν γεφαλή ! (ἀρά).

άξουδιώ ἀμάρτ. ἀξουδικῶ Κύπρ.

Αγγώστου ἑτύμου.

Ἀναδίδω ὑγρασίαν, συνήθως ἐπὶ ἀγγείων πηλίνων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τόπων ἡ πηγῶν ἀναδιδουσῶν ὀλίγον υδωρ : Ἔν τοιοῦρον τὸ σταμνὴν τοῦ ἀξουδικᾶ. Ἡ βρύσι ἐν εἶσεν, δσον κι ἀξουδικᾶ (δσον = μόλις). Συνών. ἀναδίδω, ἀναδοσιῶ, ἀναδοτῶ, ἀναζουδιῶ, ἀναξερνῶ.

άξουδος ἐπιθ. Ἰων. (Κρήν.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οίτυλ.) ἀξουδε Τσακων. ἀξουδης Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ούσ. ζούδι. Πβ. ΓΧατζίδ. ἐν Ἀθηνᾷ 36 (1924) 193 κέξ.

1) Ἀμοιρος, κακότυχος, δυστυχής Ἰων. (Κρήν.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οίτυλ.) : Τί ἔπαθες, ἀξουδε ; Κρήν. Ἀδικοῦν ἐμᾶς τοῦ ἀξουδούς καὶ τοῦ δρφανούς Κρήτ. || Φρ.

Ἀνομά σου, ἀξουδε ! (δυστυχία σου, κακότυχε !) αὐτόθ. Έγοι σου, ἀξουδε ! (ἀλλοίμονό σου, δυστυχισμένε !) αὐτόθ. Τὸ ἀξουδο ! (τὸ καημένο ! χαϊδευτικὴ προσφώνησις) αὐτόθ.

|| Ἄσμ.

Οἱ Σφακιανοὶ ποφάσισα πόλεμο νὰ σηκώσουν, τὴν ἀξουδη πατρίδα των νὰ τὴν ἐλευθερώσουν αὐτόθ. Ἀντίθ. ζούδερος. 2) Ἀνευ ἐνεργητικότητος, νωθρὸς Τσακων. Συνών. ψόφιος.

άξουλα ἡ, Ἰθάκ. Κεφαλλ.. Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἐνετ. asola.

Ἐνετή, κόπιτσα ἐνθ' ἀν. : Ἔρραγα τοὶ ἀρσενικὲς ἀξουλες, θὰ φάγω καὶ τοὶ θηλυκὲς καὶ θά 'ναι σὲ λίγο χαζίρι (ἔτοιμο) Ἰθάκ. Θέλει ἀξουλες νὰ κολλήσῃ 'ς τὸ φόρεμά της Κεφαλλ.

άξουλιαστος ἐπιθ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ἀξουλιαχτος Εῦβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Άμφ.) ἀξουλιαγος Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζουλιαστὸς <ζουλιάζω, παρ'

1) Ἀλύγιστος, ἀκαμπτος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Άμφ.) 2) Σκληρός, ἀωρος, ἐπὶ καρπῶν Εῦβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Τρίκκ.): Ἀξουλιαχτο ἀχλάδι - σῦκο κττ. Κονίστρ. Ἀχλάδια ἀξουλιαχτα Τρίκκ.

Πβ. ἀξουλιστος.

άξουλιστα ἡ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀξουλιστος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ίδ. ἀ- στερητ. 1 β.

Ἡ ἔλλειψις εύνουχισμοῦ, ἐπὶ ζφων: Τὰ βούδα ἀσ' οηγ ἀξουλισίαν ἔξαπούνεψαν (οἱ βόες ἀδυνάτισαν ἀπὸ τὸν μὴ εύνουχισμόν).

άξουλιστος ἐπιθ. Ἀνδρ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ) Σίφν. Σῦρ. Χίος κ. ἀ. ἀξουλιχτος Ἀνδρ. Παξ. Πελοπν. (Τριφυλ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἀξουλῆχτος Μακεδ. ἀξουλιγος Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀξουλιος Παξ. ἀξουλιγιστος Πόντ. (Οφ.) ἀξουλητος Ἀνδρ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. ζουλιστὸς <ζουλιάζω, παρ' ὁ καὶ ζουλᾶ, ὅθεν τὸ ἀξουλητος.

1) Ἐπὶ πραγμάτων, ἀλύγιστος, ἀκαμπτος, ὁ ἀνθιστάμενος εἰς πίεσιν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.): Οἱ ἔλαιες ἡτανε ζουλισμένες, λίγες ἡτανε ἀξουλιες Παξ.

β) Ὁ μὴ συνετραμμένος Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.): Τ' ἔναν τ' ὥτιν τῇ κιαμάντξᾶς ἀξουλιστον ἔν' (κιαμάντξᾶς = λύρας) Τραπ. Χαλδ. γ) Ἀναλλοίωτος, κανονικός, ἐπὶ μήτρας ἐγκύου γυναικὸς διατηρουμένης ἐν τῇ κανονικῇ αὐτῆς θέσει Πόντ. (Τραπ.) Συνών. ἀξάρωτος 3.

2) Ἐπὶ προσώπων, σκληροτράχηλος, ἀγροτικος, πεισμων Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): Πολλὰ ἀξουλιγος ἀνθρωπος ἔν' Σάντ. Μωρέ, χάσον ἀτον, ἀξουλιστος ἔν' Τραπ. 3) Ἐπὶ ζφων, ὁ μὴ ύποστάς σύνθλασιν τῶν δρχεων, ὁ μὴ εύνουχισθεὶς Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀλογον - γαρκὸν ἀξουλιγον (γαρκὸν = ταῦρος) Χαλδ. || Φρ. Ἀμον ἀξουλιγον γαρκὸν (ἐπὶ νέου ἀτιθάσου) Χαλδ. Συνών. ἀκοπάνιστος, ἀκόπανος. β) Ἀτίθασος Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Πβ. ἀξουλιαστος.

άξουματο τό, Ἀθῆν. ζουματο Θήρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ούσ. ἀξουμο, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ούσ. εὕζωμον. Διὰ τὴν παρέκτασιν πβ. ἀλογο-ἀλόγατα-ἀλόγατο.

Ἡ ἀγρία μορφὴ τοῦ φυτοῦ εὐζώμου τοῦ ἡμέρου (erica sativa) τῆς τάξεως τῶν σταυρανθῶν (cruciferae). Συνών. ἀγρια ρόκα (ἰδ. ρόκα). [**]

άξουμος ἐπιθ. Λεξ. Ελευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ούσ. ζουμι.

Ο μὴ περιέχων ζωμόν.

άξουπιστος ἐπιθ. σύνηθ. ἀξουπίστος Ηπ. ἀξουπιγος σύνηθ. ἀξουπίκγοντος Στερελλ. (Αίτωλ.) ἀξουπητος Βιθυν. Ηπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζουπιστὸς <ζουπίζω, παρ' ὁ καὶ ζουπῶ, ὅθεν τὸ ἀξουπητος.

Ο μὴ συνθλιβεὶς, ὁ μὴ συμπιεσθεὶς σύνηθ.: Αὐτὰ τὰ μῆλα είναι ἀξουπητα Κορινθ. Ἀξουπίκγα τάχονι τὰ σταφύλια ἀκόμα Αίτωλ. Ἀφ' τον ἀξουπίκγον τὸν ρονιδάκ' τον αὐτόθ. || Φρ. Πῆγε ἀξουπητος ! (κατεστράφη ἀρδην, αἰφνιδίως !) Καλάβρυτ. Κορινθ.

άξουπούδιν τό, Κύπρ. ἀξουπούντιν Κύπρ.

Αγγώστου ἑτύμου. Πβ. ἀξινα.

Μικρὸς πεπυρωμένος ἀνθρακες κεκρυμμένος ἐν στάκτῃ, ὁ όποιος ἐρχόμενος εἰς συνάφειαν μὲ τὸν ἀέρα σβήνει.

άξουχι τό, ἀμάρτ. ἀξουχ' Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.) ἀξίκι Προπ. (Αρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. asik.

Ἐφόδια εἰς τρόφιμα κττ. ἐνθ' ἀν. : Λύο ἡμερῶν ἀξουχ' ἀ πάρωμε (θὰ πάρωμε) Κοτύωρ. || Παροιμ. Ἀσ' οηγ γειτ-

